

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtru[m] sit vitium capitale? 5

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

dicens, quòd gulofus excedit in cibo fecundum quid, quantum, quomodo, & quando.

Ad primum ergo dicendum, quòd corruptio diuerfarum circumftantiarum facit diuerfaspecies gulae, propter diuerfa motiua, ex quibus moralium fpecies diuerfificantur. In eo enim qui quatit lautos cibos, excitatur concupifcentia ex ipfa fpecie cibi. In eo uerò qui præoccupat tempus, deordinatur concupifcentia propter impatientiam moræ. Et idem patet in alijs.

Ad fecundum dicendum, quòd in loco & in alijs circumftantijs, non inuenitur aliud differens motiuum pertinens ad uſum cibi, quod faciat aliam fpeciem gulae.

Ad tertium dicendum, quòd in quibufcumque alijs uitijs diuerſæ circumftantia habent diuerfa motiua, oportet accipi diuerfas fpecies uitiuorum fecundum diuerfas circumftantias. Sed hoc non contingit in omnibus, ut fupra dictum eft.

ARTIC. V.

Virum gula fit uitiu capitale?

ad 2. ar
gum. &
1.2.4.72
art. 9.

718
Mal q 8.
a 1. con.
10 3 &
ad 9. &
9.13.2.3
con. &
9.14.2.4

Ad quintum fic proceditur. Videtur, quòd gula non fit uitiu capitale. Vitiu enim capitalia dicuntur, ex quibus alia oriuntur fecundum rationem caufæ finalis. Sed cibus circa quem eft gula, non habet rationem finis: non enim propter fe quatitur, fed propter corporis nutritionem. Ergo gula non eft uitiu capitale.

¶ 2 Præterea, Vitiu capitale aliquam principalem litatem habere uidetur in ratione peccati. Sed gula non competit gula, quia uidetur eſſe fecundum genus minimum peccatorum, utpote plus appetit quans ad id quod eſt fecundum naturam. Ergo gula non uidetur eſſe uitiu capitale.

¶ 3 Præterea, Peccatum contingit ex hoc, quòd aliquis recedit à bono honeſto, propter aliquid utile præſenti uitæ, vel delectabile ſenſui. Sed circa bona qua: habent rationem utilis, ponitur vnum tantum uitiu

vitium capitale, scilicet auaritia. Ergo & circa delectationes videtur esse ponendum vnum tantum vitium capitale. Ponitur autem luxuria, quæ est maius vitium, quàm gula, & circa maiores delectationes. Ergo gula non est vitium capitale.

SE D contra est, quod Gregor. 31. Moral. * computat gulam inter vitia capitalia. *lib. 31. c. 31.*

RESPONDEO dicendum, quod sicut supra dictum est *, vitium capitale dicitur, ex quo alia vitia oriuntur secundum rationem causæ finalis, in quantum scilicet habet finem multum appetibilem. Vnde ex eius appetitu homines prouocantur multipliciter ad peccandum. Ex hoc autem aliquis finis redditur multum appetibilis, quod habet aliquam de conditionibus felicitatis, quæ est naturaliter appetibilis. Pertinet autem ad rationem felicitatis delectatio: vt patet in *1. p. q. 84. art. 4.*

primò, & decimo Ethicorum *. Et ideo vitium gulæ, quod est circa delectationes tactus, quæ sunt præcipuæ inter alias, conuenienter ponitur inter vitia capitalia. *c. 8. & 3. & sequ.*

Ad primum ergo dicendum, quod ipse cibus ordinatur quidem ad aliquid sicut ad finem. Sed quia ille finis, scilicet conseruatio vitæ, est maximè appetibilis, quæ sine cibo conseruari non potest: inde etiam est quod ipse cibus est maximè appetibilis. Et ad hoc ferè totus labor humana vitæ ordinatur, secundum illud Eccles. 6. Omnis labor hominis in ore eius. Et tamen magis gula videtur esse circa delectationes cibi, quàm circa cibos. Propter quod, vt Augustinus dicit in libro de vera religione *, Quibus vilis corporis salus est, malunt vesci, in quo scilicet delectatio est, quam saturari. Cum omnis finis illius voluptatis sit non sitire atque esurire. *c. 53. circa princ. tom. 1.*

Ad secundum dicendum, quod finis in peccato accipitur ex parte conuersionis. Sed grauitas peccati accipitur ex parte auersionis. Et ideo non oportet vitium capitale, quod habet finem maximè appetibilem, habere magnam grauitatem.

Ad tertium dicendum, quod delectabile est appetibile secundum se. Et ideo secundum eius diversitatem ponuntur duo vicia capitalia, scilicet gula, & luxuria. Utile autem ex se non habet rationem appetibilis, sed secundum quod ad aliud ordinatur. Et ideo in omnibus utilibus videtur esse una ratio appetibilitatis. Et propter hoc circa huiusmodi non ponitur, nisi vnum vitium capitale.

ARTIC. VI.

Utrum conuenienter assignentur gula quinque filie, scilicet inepta lætitia, scurrilitas, immunditia, multiloquium, & hebetudo mentis circa intelligentiam?

719
Mal 9. 4.
art. 4.

AD sextum sic proceditur. Videtur, quod inconuenienter assignentur gulæ quinque filie, scilicet inepta lætitia, scurrilitas, immunditia, multiloquium, hebetudo mentis circa intelligentiam. Inepta enim lætitia consequitur omne peccatum, secundum illud Prouerbiorum 2. Qui lætantur cum male fecerint, & exultant in rebus pessimis. Similiter etiam hebetudo mentis inuenitur in omni peccato, secundum illud Prouerb. 14. Errant qui operantur malum. Ergo inconuenienter ponuntur filie gulæ.

¶ 2 Præterea, Immunditia, quæ maximè consequitur gulam, videtur ad vomitum pertinere, secundum illud Isai. 28. Oes mensæ repletæ sunt vomitu, sordibus. Sed hoc non videtur esse peccatum, sed pena peccati, vel etiam aliquid vile sub consilio cadens, secundum illud Eccl. 31. Si coactus fueris in edendo mulcum, surge à medio, & vome, & refrigerabit te. Ergo non debet poni inter filias gulæ.

¶ 3 Præterea, Isidor. ponit scurrilitatem filiam luxuriæ. Non ergo debet poni inter filias gulæ.

lib. 31. c. 31.

SED contra est, quod Gregor. 31. Moral. hæc filias gulæ assignat.

a. 2. c. 3

RESPONDEO dicendum, quod sicut dictum est, gula propriè consistit circa immoderatam delectationem, quæ est in cibis & potibus. Et ideo illa vitia inter filias